

ЕЛЕКТРОННЕ КАЗНАЧЕЙСТВО УКРАЇНИ - СУЧАСНИЙ ФОРМАТ ОБСЛУГОВУВАННЯ КАСОВОГО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТІВ

Савастєєва О.М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин

Арнаут К.О.

студентка 3 курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

м.Одеса, Україна

В сучасних умовах фінансово-економічної кризи ефективно прийняття управлінських рішень особливою мірою залежить від оперативності та раціональності обробки даних. Окрім того, в умовах необхідності скорочення державних видатків на утримання органів управління всіх рівнів, набуває значної актуальності питання підвищення рівня продуктивності праці фахівців, що виконують функції держави.

Саме сучасні інформаційні технології і є тим інструментом, який дозволяє забезпечити формування високотехнологічного суспільства, в якому кожен працівник органу Державної казначейської служби України має можливість повною мірою реалізувати свій інтелектуальний потенціал для забезпечення максимально ефективного виконання посадових обов'язків.

Питання структури Казначейства, його функціонування та вдосконалення біли висвітлені у працях багатьох авторів, таких як Булгакова С.О., Юрій С.І., Стоян С.І., Іванський А.Й., Петрашко П.Г. Дослідник Марченко О. дотримується точки зору, що казначейство є найбільшим учасником системи електронних платежів Національного банку України, стабільність функціонування якого значною мірою визначає стабільність роботи системи електронних платежів в цілому [1].

Тому, вкрай важливим є продовження обговорень цього питання та удосконалення знань щодо такої системи на державному рівні, що і є ціллю роботи.

В сучасних умовах розвитку української держави стає вкрай необхідним підвищення дієвості і ефективності функціонування системи казначейського обслуговування бюджетів всіх рівнів за рахунок використання сучасних методів обробки інформації, безперервної модернізації та удосконалення багаторівневої інформаційно-обчислювальної системи казначейства. Саме задля реалізації зазначених цілей було затверджено Концепцію розвитку інформаційних технологій Державної казначейської служби України на 2015-2017 роки (створення електронного казначейства «e-treasury»). [2].

Відповідно до Концепції розвитку інформаційних технологій Державної казначейської служби України на 2015 – 2017 роки основними завданнями під час впровадження новітніх інформаційних технологій є: еволюційно розвинути діючу систему до системи електронного казначейства (e-treasury), з централізованою системою обробки інформації та юридично значимим внутрішнім і зовнішнім електронним документообігом; оптимізувати процес обслуговування розпорядників та одержувачів бюджетних коштів шляхом

запровадження електронної форми обслуговування клієнтів з використанням надійних засобів електронного цифрового підпису та сучасних інтернет-технологій; посилити інформаційну безпеку; інтегрувати систему «Електронне казначейство» (e-treasury) з системою «Електронний уряд» (e-government); спростити та вдосконалити адміністрування інформаційних ресурсів [3].

Але існують і проблеми, пов'язані із впровадженням електронного казначейства: відсутність інтегрованої системи національних інформаційних ресурсів та інформаційної взаємодії органів державної влади; децентралізація окремих показників нормативно-довідкової інформації та відсутність їх синхронізації; гетерогенне середовище розробки спеціалізованого програмного забезпечення; відсутність єдиних форматів та протоколів електронного цифрового підпису; недостатня кількість висококваліфікованих фахівців інформаційних технологій та захисту інформації; недостатність необхідних фінансових та матеріально-технічних ресурсів, але вони мають загальновідомчий характер і не можуть бути розв'язані окремими органами казначейства [1].

Упровадження електронного казначейства потребує застосування нових принципів використання передових інформаційних технологій. Це принципи: достовірності інформації та застосування електронного цифрового підпису; єдині технічні стандарти та сумісність; простота та впорядкованість; конфіденційність та інформаційна безпека; максимальна інтеграція з інформаційними ресурсами органів державної влади; доступність та прозорість інформації; відмовостійкість та гарантована схоронність даних.

Доступ зовнішніх клієнтів до ресурсів інформаційного середовища казначейства має відбуватися через стандартні web-браузери, використання яких не збільшить вартість ні інформаційних ресурсів, ні програмного забезпечення для розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів. Зокрема, до переліку функцій, доступ до яких отримають розпорядники та одержувачі бюджетних коштів, належать: функції ведення Єдиного реєстру розпорядників та одержувачів бюджетних коштів; функції ведення мережі; функції обміну плановими бюджетними документами (річний розпис призначень державного бюджету, розписи місцевих бюджетів, планові показники, розподіли, кошториси тощо); функції створення та підписання меморіальних документів; функції завантаження інформації щодо бюджетних зобов'язань та бюджетних фінансових зобов'язань; функції отримання даних щодо руху коштів.

Виключення потоку паперових документів, окрім прямої економії коштів та часу, надає ще одну перевагу. Підтверджуючі документи (бюджетні зобов'язання та бюджетні фінансові зобов'язання тощо), якими супроводжуються платіжні документи, достатньо буде передати до органу казначейства лише один раз.

Таким чином, електронна копія такого документа буде збережена у базі даних, тому подальше використання цього документа для підтвердження наступного платежу (що буває, наприклад, при виконанні окремих етапів по довгостроковим договорам) буде виконуватись завдяки лише посиланню на збережену копію. Оскільки усі електронні документи (електронні копії паперових документів) підписуються електронним цифровим підписом, інформація, що знаходиться у базі даних є повним, достовірним та цілком

легітимним відбитком оригінального документа. Завдяки такому рішенню, зменшиться навантаження на канали передачі даних між органами казначейства та розпорядниками державних коштів, спроститься процес обслуговування видаткової частини бюджетів усіх рівнів, та зменшиться ризик внесення помилок.

Література

1. Концепція розвитку інформаційних технологій Державної казначейської служби України на 2015 – 2017 роки : лист ДКСУ від 18.02.2015 р. №17-10/202-2929.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Бондарук О. С.

аспірант кафедри фінансів

*Національна академія статистики, обліку та аудиту
м. Київ, Україна*

Актуальність теми. Проблема забезпечення економічної безпеки для України має особливо важливе значення, що зумовлюється сучасним станом розвитку вітчизняної економіки, нарощування виробництва у якій відбувається переважно екстенсивним шляхом. Основним елементом загальної системи забезпечення економічної безпеки держави має бути механізм, який сприяє зміцненню системи управління економікою у вирішенні стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни.

Метою є дослідження основних підходів щодо характеристики механізму забезпечення економічної безпеки держави. Нерідко термін «механізм», характеризується з технічної точки зору, як «внутрішній устрій машини, пристрою, апарата, що приводить їх у дію» [1, с. 309]. В економічній енциклопедії під редакцією С. В. Мочерного, механізм – це система, спосіб, що визначає порядок певного виду діяльності [2, с. 355]. Інше енциклопедичне видання визначає механізм як сукупність методів і засобів впливу на економічні процеси, їх регулювання [3, с. 223]. Таке визначення висвітлює концептуальну сутність механізму управління соціально-економічними процесами. А. Кульман розглядає економічний механізм як систему взаємозв'язків економічних явищ, що виникають за певних умов під впливом початкового імпульсу [4]. Досліджуючи теорію економічних механізмів, Е. Маскін запропонував задачу імплементації, суть якої зводиться до того, щоб усі рівноваги отриманих механізмів приводили до бажаної економічної функції, визначив умови й універсальний механізм імплементації [5]. Особливої уваги заслуговує думка авторів про те, що економічний механізм є інструментом управління системою з метою досягнення цілей створення та функціонування системи [6], в першу чергу – системи економічної безпеки держави.

Традиційно вважається, що економічна безпека досягається шляхом проведення виваженої фінансової політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній,